

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

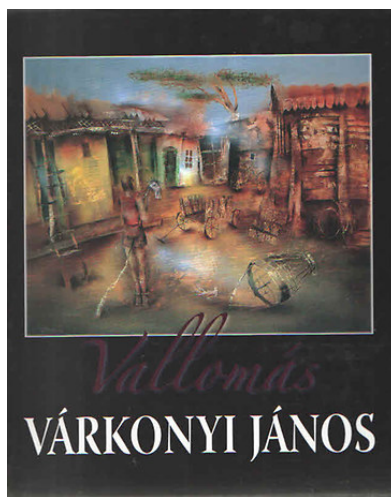
„Álom és valóság, múlt és jelen, költészet és látomás: hitvallásom és oly béli reményem, hogy önmagamból talán tudok üzenni azoknak, akik tudják és keresik azt, ami ebből a világból most kimaradt.” – Várkonyi János

Várkonyi János 1947. szeptember 23-án, Békéscsabán látta meg a napvilágot. Általános és középiskolai tanulmányait is itt végezte. Már gyerekkorában megérezte a mezőváros különleges atmoszféráját és magával ragadta apja szabóműhelyének szépség köré épülő világa. Édesapja mindent igyekezett megadni egyetlen fiának: rajztömbre és a színes ceruzákra sem sajnálta a pénzt. A gyerek pedig minden útjába kerülő tárgyat és embert lerajzolt, miközben nagyon sok verset és regényt is elolvasott. Általános iskolai tanárai hamar felfedezték benne a majdani festőt. Ám szilárd értékrend szerint élő szülei azt mondták: a tehetség nem elég, a sikerért keményen meg kell dolgozni.

Középiskolás éve alatt Mokos József festőszakkörébe járt, ahol elsajátította a grafika és a festészet olyan elemeit, amely meghatározza a jelenlegi szemléletét is. Érettségi után 1966-ban felvételt nyert a Szegedi Tanárképző Főiskola rajz–földrajz szakára. Ott olyan mesterektől tanult, mint Cs. Pataj Mihály, Vinkler László és Fischer Ernő. Szegeden már a Főiskolai Napok Tárlatán első díjat kapott.

A diploma megszerzése után, **1971-ben Mezőberényben kezdett tanítani és itt indult a művészeti tevékenysége is (kiállítások, megbízások, díjak).**

Így vall erről az időszakról **Vallomás** című könyvében: „Később szeretettel vettek körül Mezőberényben, ahol lehetőséget kaptam alkotói pályám töretlen indulásához. Köszönettel tartozom Nagy Ferenc, Balogh Ferenc és Bartóki József festőművész segítőkész barátságáért és az együtt eltöltött évekért.”

Városalapító ősök leszármazottjaként a művészt eltéphetetlen szálak kötik szülőhelyéhez – így nem csoda, hogy néhány év után visszatért Békéscsabára. 1979-től Békéscsabán a József Attila Általános Iskolában tanított és folytatta alkotói pályafutását. 1982-től a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének tagja (régén Művészeti Alap). 1988-tól a Molnár-C. Pál Baráti Kör, 1991-től a Békéscsabai Művészeti Társaság tagja lett.

A mai napig Békéscsabán él, ám hírért a művei világszerte elvitték. Ausztriától Japánig, Franciaországtól Ausztráliáig és sok más helyen is bemutathatta alkotásait. Munkái

megtalálhatóak hazai és külföldi közgyűjteményeknél és magánszemélyeknél. Táblaképek mellett könyvborítót, illusztrációkat, egyedi grafikákat is készít.

A művész történelem- és irodalomszeretete, a szépség iránti elkötelezettsége és saját lelki finomsága minden alkotásában tetten érhető. Ő a formák és színek poétája, aki olajjal, akrillal és pasztellel „írja” a verseit. Képei voltaképpen lírai látletnek tekinthetők. Várkonyi János tehetségével és páratlan hangulatteremtő képességével elérte, hogy az első, 1970-ben kapott díja óta mintegy húsz rangos kitüntetést gyűjtött össze az ország különböző tájain megrendezett kiállításokon.

Aktív résztvevője a békési Csuta, a nagykanizsai Ludvig, a békéscsabai Lonovics vezette nemzetközi művésztelepeknek.

Rendszeresen állít ki önállóan és kollektívan hazai és nemzetközi tárlatokon.

Művészettörténészek így nyilatkoznak róla:

*„Szemlélete alapvetően figuratív. Érdeklődési, tartalmi motívumai: az élet és a halál, az életkori vagy politikai kiszolgáltatottság, háborús vagy békés nyomorúság, hatalom, s emlékek. Eszközei, hangulati tónusai, „gesztusai” az ironia, a groteszk, a megsemmisítő hevületű vagy abszurd-leleplező helyzetek, viszonyok, s a nosztalgikus vissza-gyönyörködés a kis dolgok, a régi jó meleg emberi kapcsolatok félmúltjába. Stíluselemei pedig a holland kismesterek pontos mívessége, Munkácsy ember- és Csontváry tájábrázoló fantasztikuma, s a rejtett összefüggések szürrealista feltáró technikája.” – **Banner Zoltán** művészettörténész*

*„Gyakran ihleti meg ecsetét múltunk, közelmúltunk világa, történései és emberei egyaránt. Nem nosztalgikus visszakívánás hatja át e műveit, hanem sokkal inkább a különös iránti, nem szépítő, megmosolyogtató, humorral átszőtt érdeklődést érezzük bennük. Nem a sokkolás, nem a világ megváltoztatása, inkább a bensőséges örömszerzés munkásságának célja és egyben sikerének titka is.” – **Dömötör János**, művészettörténész*

*„Lírával oldott képein a figurativitás mindig jelen van. A motívumok sorával a látványra épít, amit színeivel is fokozni igyekszik. Az egybefogott, szinte sík hátterek előtt szándékosan túlrészletezett alakokat, jelképeket ábrázol, már-már Szecessziós vonalkezeléssel. A barnák árnyalataira épített képei tünékeny látomásként mutatnak be emberi sorsokat.” – **Cs. Tóth János**, művészeti író*

„Várkonyi János piktúrája a szecessziós korstílus szellemkörével „édesül”, olyképpen, hogy művészetében a polgári lét vágyott teljességét, képi idézeteit – ECSETELI!

A beállított képi jelenetek színpadi dramaturgiájában: a hölgyeket öltöztető kiegészítő kellékek szcenáriuma, hasonló fontossággal bír, mint az urak csíptetője vagy netán sétapálcája.

A kompozíciók FESTŐ-RENDEZŐJE, tudatosan kiemeli a tárgyi világ művességét, a tonett bútorok kecses rajzolatát; a MORZSASZEDŐ NÉLKÜLÖZHETETLENSÉGÉT!

Formaképzésében a kézműves gobelinek öltését involválja. A vászon textúráját, mint öltések kirajzolt rendjét használja (fel) sejtető, sejtelmes színhártyák átfedéseivel. Műveinek képterében visszatér a múltba, de nem azért, hogy nosztalgiát ébresszen bennünk, hanem valamiképp visszahódítsa múltunk álarca mögül, az EMBERI ÉRTÉKEK mindennapi: ÉRZELMES SZÉPSÉGEIT.” – Szilágyi András művészeti író

https://hu.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1rkonyi_J%C3%A1nos

<https://www.varkonyijanos.hu>

<http://www.artline.hu/events.php?paged=76>

http://www.diplomatamagazin.hu/ftp/uui62gr_44-46.pdf

Díjai:

1970: Szeged, Főiskolai Napok Tárlata – I. díj

1971: Szeged, Főiskolai Napok Tárlata – I. díj

1971: Békéscsaba, Pedagógus Alkotóművészek Megyei Tárlata – III. díj

1974: Békéscsaba–Gyula, Pedagógus Alkotóművészek Megyei Tárlata – II. díj

1975: Békés, Békési Tárlat – Különdíj

1976: Békés, Alkotótábor Kiállítása – I. díj

1977: Békéscsaba, Békés Megyei Pedagógus Alkotóművészek Tárlata – I. díj

1977: Budapest, „Ady a képzőművészetben” Országos Pályázati Kiállítás – IV. díj

1978: Békés, Alkotótábor Kiállítása – II. díj

1979: Békés, Békési Tárlat '79 – „Békés Városért”- díj

1980: Békéscsaba, Békés Megyei Pedagógusok Tárlata – I. díj

1981: Békés, „Árvíz” Tematikus Pályázati Kiállítás – I. díj

1982: Békés, „Köröstáj Nap” Tárlata – Nívódíj

1983: Kecskemét, Bács Megyei Pedagógus Szakszervezet Országos Tárlata – Különdíj

1983: Budapest, BAV Pályázati Kortárs Kiállítás – Különdíj

1986: Budapest, Hadtörténeti Múzeum Országos Pályázati Kiállítása – II. díj

1986: Szeged, Székely Bertalan-díj

1988: Budapest, Molnár-C. Pál Baráti Kör – Közönségdíj

1988: Budapest, Hadtörténeti Múzeum Országos Pályázati Kiállítása – III. díj

2001: Békéscsaba, Békéscsaba Város Közművelődéséért

2009: »Békéscsabáért« kitüntetés

Csoportos kiállítások:

- Békéscsaba, Alföldi Tárlat
- Hódmezővásárhely, Őszi Tárlat
- Hatvan, Országos Portré – Tájékp Biennálé

- Budapest, Hadtörténeti Múzeum
- Budapest, Vígadó Galéria
- Budapest, Mednyánszky Terem

Egyéni kiállítások:

- **1973: Mezőberény**

- **1976: Mezőberény**

- **1984: Békési Galéria, Békés; Kondoros**
- **1985: Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba**
- **1987: Gulácsy Terem, Szeged**
- Hatvani Galéria, Hatvan

- Gulácsy Terem, Hatvan,
- Medgyessy Terem, Debrecen
- Csepel Galéria, Budapest
- Mednyánszky Terem, Budapest
- Kisfaludi Strobl Terem, Zalaegerszeg
- **1991:** Rudnay Terem, Eger
- Derkovits Terem, Szombathely
- Nagykanizsa, Kanizsa Trend Galéria
- Békéscsaba, Munkácsy Terem
- **2006:** Berényi Napok – Művelődési Központ

- **2007:** Művelődési Központban Bartóki József és Várkonyi János festőművészek: A régi barátok találkozása című kiállítása volt látható.
- Békéscsaba, Csuta Galéria
- **2015:** Várkonyi-galéria békéscsabai kistemplom

Külföldi tárlatok:

- Lienz, Ausztria
- Bari, Olaszország
- Mondorf, Luxemburg
- Bettengourg, Luxemburg
- Sierre, Svájc
- Tokio, Japán

Murális munkái:

Békéscsaba, Polgármesteri Hivatal (frízterv)
 Kétsoprony, Polgármesteri Hivatal (fríz)
 Medgyesbodzás-Gábortelep, Kápolna (oltárkép)
 Zalakaros, MEN DAN Hotel (pannó)
 Tusnád (Románia), Szent László Gyermekvédelmi Központ (oltárkép)

Intézményeknél található főbb munkái:

Baja, József Attila Művelődési Központ
 Békéscsaba, Békés Megyei Rendőr-főkapitányság
 Békéscsaba, ÉPSPED
 Békéscsaba, Jankay Kortárs Galéria

Békéscsaba, KNER Nyomda
Békéscsaba, OTP
Békéscsaba, Polgármesteri Hivatal
Békés, Jantyik Múzeum
Bélmegyer, Vadászház
Budapest, Belügyminisztérium
Budapest, Informatikai Múzeum
Budapest, Hadtörténeti Múzeum
Budapest, Postamúzeum
Budapest, Művelődési Minisztérium
Gyomaendrőd, Vidovszky Galéria
Kétsoprony, Polgármesteri Hivatal
Kiskőrös, Petőfi Múzeum (Városi Képtár)
Medgyesbodzás-Gábortelep, Kápolna
Mezőberény, Petőfi Sándor Művelődési Ház
Mezőberény, Polgármesteri Hivatal
Ráckeve, Kék Duna Wellness Hotel
Szeghalom, Takarékszövetkezet
Zalaegerszeg, Belgium Beer Cafe
Zalakaros, MEN DAN Hotel
Wörschach (Ausztria) Pannoramablick Hotel
Luxemburg (Luxemburg), Hercegségi Palota
Tusnád (Ro.), Szent László Gyermekvédelmi Központ (kápolna)

Külföldön található munkái:

Ausztria, Bulgária, Finnország, Franciaország, Lengyelország, Luxemburg, Nagy Britannia, Németország, Olaszország, Románia, Spanyolország, Svájc, Szlovákia, Szlovénia, Ausztrália, Japán, Kanada, USA

XVII. Berényi Napokon: Bartóki József emlékkiállítás

Bartóki József emlékkiállításán Nagy Ferenc és Várkonyi János emlékeztek a barátára, a kiváló alkotóra, a kollégára.

Várkonyi-galéria nyílt Békéscsabán 2015. február 22-én. Böjt első vasárnapján Gáncs Péter püspök prédikált a békéscsabai kistemplomban, majd az istentiszteletet követően ünnepélyesen megnyitotta a gyülekezeti ház dísztermében berendezett Várkonyi János

galériát. Az állandó kiállításon a helyi festőművész 42 alkotása tekinthető meg, amelyeket a gyülekezetnek adományozott. Ezek között számos bibliai tematikájú festmény is látható.

<http://www.varkonyijanos.hu>

<http://www.evangelikus.hu/cikk/v%C3%A1rkonyi-gal%C3%A9ria-ny%C3%ADlt-b%C3%A9k%C3%A9scsab%C3%A1n>

http://epa.oszk.hu/02300/02307/00074/pdf/EPA02307_mezoberenyi_hirmondo_2013_09.pdf

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

„Aki látta már a képeit és ismeri Várkonyit, tudja: a művész szorosan kötődik a gyökereihez. A szülői ház, Békéscsaba, a Körösök vidéke határozza meg lényét, művészetét. S a gyökerek mellett az örök értékekhez vonzódás. Barátságok, szerelmek, irodalmi élmények és utazások emléke vezeti ecsetét, amikor az összetéveszthetetlen hangulatot festi, amitől annyira „Várkonyi” minden egyes kép. Amelyből sugárzik a szeretet, a fény, a melegség. **A gyökerek, kötődések szerepét hangsúlyozva fontos megemlíteni, miért olyan meghatározóak Várkonyi János életére, művészetére a mezőberényi szálak. A művész azt mondja: Mezőberénybe hazalátogat.**

A főiskola elvégzése után, 1971-ben a berényi 2-es iskolában kezdte pedagógusi pályáját, rajzot tanított. Barátsággal és megértéssel fogadták, alkotói munkájához is minden támogatást megkapott. Máig hálás, hogy kezdettől otthon érezhette magát Berényben.

Várkonyi János 1977-ig tanított Mezőberényben.”

- Várkonyi Mezőberényben otthon érzi magát (Békés Megyei Hírlap - Niedzielsky Katalin)

Várkonyi János munkásságának értéktárba történő felvételét kiemelkedő művészi tevékenysége folytán kezdeményezem.